

Αρχαία ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΜΩΡΑΙΤΗ

693.717.8812

www.kmoraiti.gr

9/8/2020

Υποθετικές προτάσεις

ΕΙΔΟΣ	ΕΚΦΟΡΑ	ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ
A. Πραγματικό	Υ: εἰ + οριστική A: οποιαδήποτε ἐγκλίση	Εἰ εἰσι βωμοὶ εἰσι καὶ θεοὶ
B. Αντίθετο του πραγματικού	Υ: εἰ + οριστική ιστορικού χρόνου A: δυνητική οριστική ιστορικού χρόνου	Εἰ ἐκεκτὴμην οὐσίαν ἐπ' ἀστράβης ἂν ὠχούμην
Γ. Απλή σκέψη του λέγοντος	Υ: εἰ + ευκτική A: δυνητική ευκτική / οριστική αρκτικού χρόνου	Εἰ ἀναγκαῖον εἴη ἀδικεῖν ἢ ἀδικεῖσθαι, ἐλοίμην ἂν ἀδικεῖσθαι
Δ3. Αόριστη επανάληψη στο παρελθόν	Υ: εἰ + ευκτική A: παρατατικός (+ ἂν / οριστική αορίστου + ἂν / υπερσυντέλικος	Εἰ τινὰς λάβοιεν ἀπέκτεινον
Δ1. Προσδοκώμενο	Υ: ἐάν, ἂν, ἦν + υποτακτική A: μελλοντική ἐκφραση (οριστική μέλλοντα, δυνητική ευκτική, υποτακτική, προστακτική, μελλοντικός αόριστος, ευχετική ευκτική, μελλοντικός παρακείμενος)	Ἐάν σοφὸς γένη πάντες φίλοι ἔσονται.
Δ2. Αόριστη επανάληψη στο παρόν και στο μέλλον	Υ: ἐάν, ἂν, ἦν + υποτακτική A: οριστική ενεστώτα/	Ἦν ἐγγὺς ἔλθῃ θάνατος, οὐδεὶς βούλεται θνήσκειν.

	γνωμικός αόριστος/ υποτακτική/ προστακτική	
--	--	--

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

1. Απόδοση του μη πραγματικού χωρίς το δυνητικό ἄν : όταν η απόδοση είναι παρατατικός απρόσωπου ρήματος ή εκφράσεως + απαρέμφατο ή ο αόριστος ἐκινδύνευσα + απαρέμφατο τότε παραλείπεται συνήθως το δυνητικό ἄν , το οποίο το επαναφέρουμε στη μετάφραση.

Π.χ: εἰ οἶον τε ἦν ...ἀθανάτους εἶναι ἄξιον ἦν πενθεῖν .

2. Σύνθετοι υποθετικοί λόγοι: έχουμε όταν έχουν παραπάνω από μία υπόθεση ή απόδοση ή και τα δύο συνδεόμενα κατά παράταξη.

Π.χ: ἦν τό τεῖχος ὑπέρβητε καί ἡ πόλις ἄλλω , πάντα τὰ τούτων ἀγαθὰ ὑμέτερα ἔσονται .

3. Αλληπάλληλοι υποθετικοί λόγοι: όταν δύο υποθετικές προτάσεις δεν συνδέονται μεταξύ τους τότε η πρώτη υπόθεση είναι η γενικότερη και η δεύτερη που είναι μερικότερη ή αποτελεί υπόθεση της πρώτης ή περιορίζει την έννοια της πρώτης.
Σχήμα: 1.Υ, Υ, Α 2. Α, Υ, Υ 3. Υ, Α, Υ.

π.χ: ἀξιοῦμεν εἰ τινά ὁρᾶτε σωτηρίαν, ἔάν διακαρτερῶμεν πολεμοῦντες διδάξαι .

4. Εξαρτημένος υποθετικός λόγος: όταν η απόδοση είναι σε δευτερεύουσα πρόταση (συνήθως ονοματική) ή σε απαρέμφατο ή σε μετοχή.

5. Λανθάνων υποθετικός λόγος: όταν η υπόθεση είναι σε υποθετική μετοχή. Η αναγνώριση του είδους γίνεται από την απόδοση και το νόημα.

Π.χ: 1. λαβόντες αὐτοὺς ἐφυλάττομεν ἄν : εἰ ἐλάβομεν αὐτοὺς ἐφυλάττομεν ἄν .(αντίθετο του πραγματικού)

2. ταῦτα παραβάς καί ἐξαμαρτάνων, τι ἀγαθόν ἐργάσει; ἔάν ταῦτα παραβῆς καί ἐξαμαρτάνῃς τι ἀγοθόν ἐργάσει;(προσδοκώμενο)

6. Μια υποθετική πρόταση μπορεί να τεθεί σε θέση υποκειμένου ή αντικειμένου.
Π.χ: μωρος ἐστίν, εἰ τις...:μωρος ἐστίν, οὗτος ὅστις ...(αναφορική υποθετική πρόταση)

6. Σχήμα ανανταπόδοτο: όταν δύο υποθετικές προτάσεις συνδέονται παρατακτικά με το μέν -δέ (εἰ μέν ...εἰ δέ) τότε συνήθως παραλείπεται η απόδοση του

πρώτου. Μπορεί όμως ταυτόχρονα να παραλείπεται και το ρήμα της υπόθεσης του δευτέρου υποθετικού λόγου ως ευκόλως εννοούμενου. Το «εί δέ μή» που παραμένει μεταφράζεται διαφορετικά και ισοδυναμεί με τους άλλους υποθετικούς συνδέσμους. Δηλαδή συντάσσεται και με υποτακτική. Π.χ.:καί εάν μὲν ἐκὼν πείθεται (καλῶς ἔχει). Εἰ δέ μή (πείθεται) εὐθύνουσι ἀπειλαῖς καί πληγαῖς .

7. Οι φράσεις: ὥσπερ ἂν , ὥσπερ ἂν εἰ , ὥς ἂν , ὥσπερ εἰ , οἷον εἰ , οἷον περὶ , προέκυψαν από αναφορικούς παραβολικούς υποθετικούς λόγους.

Π.χ: φοβεῖται ὥσπερ ἂν εἰ παῖς : ὥσπερ ἂν ἐφοβεῖτο εἰ παῖς εἶη .

8. Ελλιπείς υποθετικές εκφράσεις σε θέση επιρρήματος: εἰ δέ μή : διαφορετικά, εἰ μή : εκτός, εἰ μή ἄρα : εκτός αν, ἴσως, εἰ μόνον: αρκεί μόνο, εἰ τις , εἴπερ τις , εἰ τις καί ἄλλος , εἴπερ τις ἄλλος : περισσότερο από τον κάθε άλλο, εἴπερ ποτέ καί ἄλλοτε , εἰ πότε καί ἄλλοτε : περισσότερο από κάθε άλλη φορά.

9. Εξαρτημένοι υποθετικοί λόγοι: υποθετικοί λόγοι στον πλάγιο λόγο.

1. Όταν υπάρχει εξάρτηση από αρκτικό χρόνο δεν γίνεται καμία αλλαγή στην υπόθεση ως προς την ἐγκλίση. Η αναγνώριση του είδους γίνεται από την υπόθεση κυρίως.
2. Όταν υπάρχει εξάρτηση από ιστορικό χρόνο:

Αλλαγές υπόθεσης:

- πραγματικό, προσδοκώμενο, αόριστη επανάληψη στο παρόν και στο μέλλον: εἰ + ευκτική
- αντίθετο του πραγματικού: αμετάβλητο
- απλή σκέψη του λέγοντος, αόριστη επανάληψη στο παρελθόν: αμετάβλητο

Αλλαγές απόδοσης: αν είναι δευτερεύουσα πρόταση γίνεται η οριστική και υποτακτική ἐγκλίση, ευκτική του πлагίου λόγου. Η αναγνώριση του είδους γίνεται από τη μεταφορά στον ευθύ λόγο.

Από πλάγιο σε ευθύ :

- το τελικό απαρέμφατο γίνεται κύρια πρόταση επιθυμίας (υποτακτική, προστακτική)
- το ειδικό απαρέμφατο γίνεται κύρια πρόταση κρίσεως (οριστική)
- η κατηγορηματική μετοχή τρέπεται σε κύρια πρόταση κρίσεως (οριστική)
- το ειδικό δυνητικό απαρέμφατο και η κατηγορηματική δυνητική μετοχή γίνονται κύριες κρίσεως (δυνητική οριστική, δυνητική ευκτική)
- η πλάγια ερωτηματική πρόταση γίνεται ευθεία ερώτηση.

Π.χ.1. συμβουλεύει αυτούς εἰ βούλονται ἀδεῶς ζῆν , ἵεναι θαρροῦντας ἐπὶ τοὺς πολεμίους (πλάγιος): εἰ βούλεσθε ἀδεῶς ζῆν ἴτε θαρροῦντες ἐπὶ τοὺς πολεμίους.(ευθύς), (δηλώνει το πραγματικό).

2. Κλέαρχος εἶπεν ὅτι Δέξιππον οὐκ επενοίη, εἰ ταῦτα πεποιηκώς εἴη. (πλάγιος): οὐκ ἐπαινῶ Δέξιππον εἰ ταῦτα πεποίηκε (ευθύς) (δηλώνει το πραγματικό)

3. οἶομαι μὲν οὖν ἂν τὰ πεπραγμένα διηγῆσωμαι, ραδίως ὑμᾶς εὐρήσειν τὴν ἀλήθειαν. (πλάγιος): ἂν τὰ πεπραγμένα διηγῆσωμαι, ραδίως ὑμεῖς εὐρήσετε τὴν ἀλήθειαν (ευθύς) (δηλώνει το προσδοκώμενο)

4. ἡγεῖτο γάρ ἅπαν ποιήσειν αὐτόν, ἐς τις ἀργύριον διδοίη (πλάγιος): εἰ τις διδῶ ἅπαν ποιήσει αὐτός (ευθύς) (δηλώνει το προσδοκώμενο)

5. ἅπας λόγος, ἂν ἀπὴ τὰ πράγματα, φαίνεται μάταιος (ευθύς): ὅρῳ ἂν ἀπὴ τὰ πράγματα ἅπαντα λόγον φαινόμενον μάταιον. Ἡ: ἔλεγον ὅτι ἅπας λόγος φαίνοιτο μάταιος εἰ ἀπίη (πλάγιος)